

Toimenpidealoite jatkovalmistelua varten

Esitämme, että otsikkoasian päätökseen liitetään allaoleva toimenpidealoite, joka täsmentää asian jatkovalmistelua:

Pykälän selostusosan mukaan ehdotetaan siirryttäväksi yhden toimialan malliin ja talousarvion sitovuus määriteltäisiin niin, että valtuustoon nähden sitova erä on käyttötalouden kokonaismenot. Sitovien perustelujen käyttö joidenkin erillisten määrärahojen osalta on esityksen mukaan edelleen mahdollista. Tällainen sitovuusmäärittäminen tarkoittaa sitä, että valtuustolla ei ole talousarviovuoden aikana mahdollista päättää rahankäytön muutoksista, ellei käyttötalouden kokonaissumma muutu.

Ehdotettu muutos riisuu päätösvaltaa valtuustolta ja lautakunnilta ja siirtää sitä kunnanhallitukselle. Ristiriitaa on myös siinä, että tavoitteiden toteuttamisen ja talouden vastuut määritellään eri tavoin: budjettivastuu ja vastuu tavoitteista on eri tasoilla.

Esitämme, että talousarvion sitovuusmääräykset määritellään niin, että valtuustolla säilyy ote talousohjaukseen. Sitovia taseja valtuustoon nähden voidaan yhdistää käyttötalouden osalta, jos siihen on perusteet, mutta niiden perusteella pitää voida vastuuttaa määrärahojen käyttö ja tuloarvioiden toteuttaminen. Hyvä tapa on määritellä sitovuus valtuustoon nähden palvelualueille. Investointiosan määrärahojen sitovuus on syytä pitää pääosin nykyisenä.

Myös tuloarviot on tämän vuoden käytännöstä poiketen määriteltävä sitoviksi samalla tasolla kuin määrärahat. Mikäli tuloarvio ei toteudu, siitä on raportoitava valtuustolle.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestäminen on siirtynyt tämän vuoden alusta ja tuotanto siirretään valtuuston päätösten mukaan ensi vuoden alussa uudelle sote-kuntayhtymälle. Nyt käsiteltävässä johtamisen rakennemallin ja johtamisjärjestelmän uudistamistyötä koskevassa esityksessä sosiaali- ja terveystoimen osuus on johtamis- ja talousarvionäkökulmasta jätetty valmistelun ulkopuolelle, ja asia on viestitty niin, että tämä palvelukokonaisuus ei enää kuulu Tuusulan ohjaukseen. Kuitenkin sote- ja maakuntauudistuksen aikataulua on lykätty vuoden 2021 alkuun ja edelleenkin on epävarmaa, tuleeko uudistusta tässä muodossa ollenkaan. Joka tapauksessa tuusulalaisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen kustannukset maksetaan ainakin seuraavan kahden vuoden ajan Tuusulan verovaroilla ja niihin saatavat valtionosuudet tulevat Tuusulan kunnalle. Kuntayhtymän laskuttamat kustannukset tulevat olemaan yli 100 miljoonaa euroa eli 40 % Tuusulan käyttömenoista.

Toiminnan siirto kuntayhtymälle ja siihen liittyvät henkilöstösiirrot, tilajärjestelyt ja muut sopimusjärjestelyt ovat suurin hallinnollinen muutos kunnan toiminnassa kautta aikojen. Jotta kaikki sujuisi hyvin, on siirron organisointi sekä tukeminen ja sosiaali- ja terveystoimen kustannusten käsittely tehtävä myös kunnan talousarviossa. Siirron onnistuminen vaatii myös merkittävää yhteistyötä kuntayhtymän kaikkien omistajakuntien kesken. Prosessissa on huolehdittava, että kuntayhtymän palvelutoiminta saadaan kunnolla käyntiin ja toiminnan kustannukset hallitaan niin, että myös peruskuntiin jäävä muu toiminta kyetään jatkossakin rahoittamaan. Myös kunnan ja kuntayhtymän palvelujen rajapinnat on suunniteltava niin, että tuusulalaisten palvelut voidaan järjestää laadukkaina

Esitämme, että sosiaali- ja terveystoimen palvelujen kustannuksiin tarvittavat määrärahat vuosina 2019 ja 2020 esitetään talousarviossa ja raportoidaan samalla tasolla kuin vuoden 2018 talousarviossa ja valtuustoon nähden sitovina. Kokonaisuutena soten osuus on otettava Tuusulan budjettiin ja seurantaan ainakin vuoden 2020 loppuun saakka mukaan niin, että työnjaon muutoksen vaikutuksia sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin sekä kunnan talouteen voidaan seurata ja varmistaa, että kunnan ja kuntayhtymän talous ovat kestävällä pohjalla. Toiminnan siirron suunnittelu, ja kontrollointi sekä kuntayhtymän omistajien yhteistyö resursoidaan tarpeen mukaisesti.

Seppo Noro

Pekka Heikkinen